

Міністерство освіти і науки України
Головне управління освіти і науки
Дніпропетровської облдержадміністрації

КРИВОРІЗЬКИЙ МІСЬКИЙ
МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФТЕХОСВІТИ

**ВПРОВАДЖЕННЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЗАСАД
УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИМ
ПРОЦЕСОМ ПТНЗ ЧЕРЕЗ ДІЯЛЬНІСТЬ
ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ,
УЧНІВСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

(Збірник матеріалів обласної науково-практичної конференції)

19 січня 2006 р.

Кривий Ріг
2006

З ДОСВІДУ РОБОТИ ОРГАНІВ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В КРИВОРІЗЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Організуючи навчально-виховний процес в університеті, педагогічний колектив виходить з того, що результативність та ефективність цього процесу визначається тим, якою мірою вдається зробити студентську молодь активним та зацікавленим учасником навчально-виховної діяльності, забезпечити їй суб'єктну позицію в цій діяльності. Одним із головних шляхів залучення студентства як активного суб'єкта до навчально-виховного процесу є створення і розвиток системи студентського самоврядування.

Студентське самоврядування в педагогічному закладі освіти є важливим засобом формування в майбутніх фахівців-педагогів патріотичної громадянської позиції та важливих для майбутньої діяльності рис особистості: ініціативності, комунікабельності, вміння самостійно приймати рішення, здатності брати на себе відповідальність, творчо підходити до розв'язання завдань педагогічної діяльності.

Добре розуміючи роль студентського самоврядування в розв'язанні завдань, які стоять перед нашим університетом, ректорат, деканати та студентські колективи факультетів провели протягом останніх років певну роботу щодо розвитку студентського самоврядування в університеті. Згідно із ст.38 Закону України „Про вищу освіту” було розроблено концептуальні засади студентського самоврядування, конкретизовано основні стратегічні напрями навчання і виховання з урахуванням особливостей, традицій та профілю нашого університету. Відповідно до цих концептуальних засад розроблено «Положення про студентське самоврядування», де чітко визначено основні завдання та напрями діяльності студентського самоврядування, структура та порядок формування.

Згідно з цим «Положенням» студентське самоврядування здійснюється на рівні академічної групи, факультету, гуртожитку, університету в цілому. Вищими органами студентського самоврядування є загальні збори (або конференції) академічної групи, фа-

культету, гуртожитку, університету. Виконавчими органами студентського самоврядування є студентські ради, які обираються терміном на один рік на загальних зборах (конференціях) та щорічно звітують про свою роботу перед вищими органами студентського самоврядування.

У складі студрад усіх рівнів працюють комісії з навчально-виховної, науково-дослідницької, культурно-масової, спортивно-масової роботи, соціальних питань та редколегії.

У роботі студентських рад знаходять віддзеркалення всі головні аспекти студентського життя: питання навчальної дисципліни та поточної успішності, обговорення результатів екзаменаційних сесій, умов проживання та поведінки у гуртожитках, участь студентів у науково-дослідній, культурно-масовій та спортивній роботі, підтримання в належному стані навчальних аудиторій та території університету, організації дозвілля студентів тощо.

Не допускаючи надмірної опіки з боку деканатів та викладачів кафедр, що несумісне із принципами студентського самоврядування, ми відпрацювали форми взаємодії, тісного співробітництва професорсько-педагогічного колективу з органами самоврядування студентів, які передбачають, зокрема, надання допомоги у навчанні студентського активу, створення необхідних умов для роботи студентських рад, зростання активності й ініціативності студентської молоді, виявлення шляхів збільшення її впливу на якість підготовки фахівців.

Керівники студентських рад за посадою входять до складу Вченої Ради університету, Ради трудового колективу, Рад факультетів. Представники ректорату, декани факультетів та керівники структурних підрозділів університету беруть участь у засіданнях студентської ради університету та студентських рад факультетів.

Аналіз діяльності студентського самоврядування засвідчує, що, безумовно, існує позитивний вплив органів самоврядування на стан дисципліни, на посилення відповідальності студентів за сумлінне виконання своїх обов'язків у навчанні. Навчально-виховні комісії студрад факультетів організовують чергування, ведуть облік запізнь та пропусків занять студентами. Окремі студенти, які мають проблеми з виконанням навчального плану, запрошуються на засідання студентських рад та старостатів. Студради факультетів спільно з деканами та кафедрами проводять виробничі збори з

питань підготовки до залікових та екзаменаційних сесій, аналізують результати проміжних атестацій. На деяких факультетах студентський актив створює мікрогрупи з метою надання допомоги студентам, які погано вчаться, що сприяє успішному складанню ними сесії.

Спільно з деканатами та кафедрами студентські ради беруть участь в організації та проведенні студентських предметних олімпіад, конкурсів, наукових конференцій, творчих виставок. Так у квітні 2005 року студенти факультетів української філології та іноземних мов взяли участь у підготовці та проведенні Всеукраїнської студентської наукової конференції „Східнослов'янська філологія: здобутки та перспективи”, а студенти історичного факультету були активними організаторами та учасниками Всеукраїнської студентської наукової конференції „Гуманістичні цінності сучасної цивілізації”. У підготовці ювілейної виставки художньо-графічного факультету активну участь взяли студенти та студрада цього факультету.

Особливо відчутною є роль органів студентського самоврядування в художній, культурній та спортивній сферах творчої діяльності студентів. Студентський актив груп та факультетів відіграє провідну роль у проведенні щорічних фестивалів – конкурсів „Студентська весна”. Справжніми святами студентської творчості стають Дні факультетів, які щорічно проводяться в університеті, концерти, вечори та інші культурні заходи, присвячені святковим та ювілейним датам. Тісно співпрацюють студентський клуб та органи самоврядування в організації змістовного, творчо активного та розвиваючого дозвілля студентської молоді. У складі студентського клубу працюють 6 загальноуніверситетських колективів художньої самодіяльності, що мають звання народних, понад 40 факультетських колективів. Діють дискусійний клуб „Політика і час”, „Музична вітальня”, „Шкільна філармонія” та інші творчі студентські об'єднання.

Вагомою є також робота студентських рад щодо формування спортивних команд та забезпечення їх участі у спортивних змаганнях. В університеті працюють 12 спортивних секцій, щорічно проводяться спартакиада університету, спартакиада гуртожитків, спортивні змагання команд першокурсників.

Ще одним важливим напрямом діяльності студентського самоврядування університету є активна шефська допомога дитячим

будинкам та інтернатам міста. Так, студенти педагогічного факультету з 2000 року здійснюють шефство над дитячим будинком №3, з 2004 року студенти університету надають допомогу дитячому притулку „Пролісок” та будинку дітей – інвалідів. Студенти університету постійно залучаються до роботи у міській службі у справах неповнолітніх – щорічно в літній період в цій службі працює до 150 майбутніх фахівців – педагогів.

Слід відзначити також активну роботу редколегій факультетів, які систематично і всебічно висвітлюють студентське життя своїх факультетів, знайомлять з творчими досягненнями студентів розповідають на шпальтах газет про найбільш значущі факультетські та університетські події.

Позитивно оцінюючи роботу органів студентського самоврядування в університеті, необхідно підкреслити, що ми бачимо суттєві резерви його подальшого розвитку, зростання його ролі як і організації навчально-виховного процесу так і змістовного дозвілля студентської молоді.

Так, у навчальному процесі потрібно вивчати і враховувати думку та побажання студентів щодо розкладу занять, графіку сім'яної роботи. Деканатам і кафедрам спільно з органами студентського самоврядування треба регулярно проводити опитування студентів з питань якості викладання. Студентські ради, на нашу думку, мають більш активно захищати інтереси студентів.

Органи студентського самоврядування мають відігравати значно більшу роль у створенні в університеті педагогічного, виховного, соціокультурного середовища. Зокрема, вони можуть займати більш активну і принципову, наступальну позицію щодо формування здорового способу життя молоді, реально допомагати у розв'язанні цієї актуальної проблеми. Сприяти їх реалізації – одне з головних завдань педагогічного колективу та студентства університету.

Потребують розв'язання також питання матеріального та фінансового забезпечення роботи студентського самоврядування.

З метою координації роботи, обміну практичним досвідом доцільно розглянути питання створення міської студентської ради в складі голів органів студентського самоврядування навчальних закладів міста.